

Zeeweringen

Deze krant wordt huis aan huis verspreid in het werkgebied van projectbureau Zeeweringen.

Het werk zit er op! Dit jaar heeft projectbureau Zeeweringen zeven dijktrajecten versterkt. In totaal is de steenbekleding van ruim 26 kilometer Zeeuwse dijk verbeterd. Ook bij u in de buurt is hard gewerkt. Het projectbureau heeft oude bekleding vervangen door nieuwe betonzuilen of versterkt met een laag breuksteen die werd ingegoten met asfalt. In deze krant leest u over het werk.

Dijkversterkingen 2010 afgerond

Klaar voor het stormseizoen

Veiligheid; daar draait het werk van projectbureau Zeeweringen om. Het projectbureau versterkt de steenbekleding van de Zeeuwse dijken. Zo blijft onze provincie beschermd tegen overstromingen. Ook tijdens de uitvoering van het werk aan de dijk staat veiligheid hoog in het vaandel. Dit was ook het geval bij de dijktrajecten die dit jaar zijn versterkt. Het werk is prima verlopen. Vóór het stormseizoen was al het werk afgerond.

In principe is Zeeland nu al veilig. Toch worden de dijken versterkt, omdat de huidige norm is dat alle dijken in Zeeland een superstorm moeten kunnen trotseren. Theoretisch gezien komt deze eens in de 4000 jaar voor. Ter vergelijking: de storm van 1953 komt gemiddeld eens in de 250 jaar voor. Begin jaren '90 bleek dat de steenbekleding van veel dijken niet meer aan de veiligheidseisen voldeed. Tijdens een fikse storm met zware golfaanvallen konden de stenen of betonblokken losslaan; de steenbekleding was te licht. Hoewel er nooit sprake was van direct gevaar, was dit toch aanleiding om in 1997 projectbureau Zeeweringen op te richten. Het projectbureau moet in 2015 in totaal 325 kilometer dijkbekleding hebben versterkt. Inmiddels is al zo'n 215 kilometer gerealiseerd. Een klein rekensommetje maakt duidelijk dat het projectbureau de komende jaren nog flink aan de slag moet. Met de ervaring die ondertussen is opgedaan, is dit geen probleem. Over een paar jaar voldoen alle Zeeuwse dijken aan de huidige veiligheidsnorm. Daarmee wordt veilig superveilig.

In een klein hoekje

Ook tijdens de werkzaamheden heeft het projectbureau oog voor veiligheid. Het werk aan de dijken brengt immers veranderingen met zich mee. Zo rijdt er meer transportverkeer door de omgeving en is de dijk tijdelijk een werkterrein. Een ongeluk zit in een klein hoekje. Daarom neemt het projectbureau verschillende maatregelen. Denk aan het werkgebied afzetten met hekken, fietspaden en duiklocaties afsluiten en het werkverkeer niet door de kern laten rijden.

Gastlessen op basisscholen

Het projectbureau wijst omwonenden op de gevaren, bijvoorbeeld tijdens informatieavonden. En daar blijft het niet bij. Dit jaar kregen basisschoolleerlingen uit Krabbendijke, Yerseke, Wemeldinge en Kattendijke een speciale gastles over het werk. Daarbij kwam uitgebreid aan bod dat het gevaarlijk is om op het werkterrein te komen. Op pagina 2 leest u hoe de gastles verliep op basisschool Het Kompas in Yerseke.

Winterstop

De dijkwerkzaamheden van dit jaar zijn vóór het stormseizoen afgerond. In dit seizoen, tussen 1 oktober en 1 april, is het openbreken van een dijk te gevaarlijk. Toch zitten de medewerkers van het projectbureau dan niet stil. Aan de uitvoering van een dijkversterking gaat namelijk drie jaar voorbereiding vooraf. In die tijd worden ontwerpen voor de dijktrajecten gemaakt en de nodige vergunningen aangevraagd. Ook kijkt het projectbureau samen met gemeenten, milieuorganisaties en belangenverenigingen hoe het werk optimaal gepland kan worden. Zo probeert ze overlast tot een minimum te beperken.

Meer weten over het werk van projectbureau Zeeweringen? Kijk op www.zeeweringen.nl.

Complexe afstemming voor mens, dier en plant

Aandacht voor de om

Werk aan de dijk geeft overlast. Voor mens, dier en plant. Het projectbureau houdt hier zo veel mogelijk rekening mee. Het valt echter niet mee alle wensen van belanghebbenden op elkaar af te stemmen. Zeker omdat deze soms tegenstrijdig zijn. Vogels willen bijvoorbeeld graag rust in het voorjaar, zodat ze ongestoord kunnen broeden. Mensen willen liever geen overlast in de zomer. Zo kunnen ze rustig over de dijk fietsen en genieten van zon, zee en strand. Omdat juist alleen in die periode - buiten het stormseizoen - aan de dijken gewerkt mag worden, is het een hele klus een planning te maken waar iedereen blij mee is.

Speciaal materiaal

Hoe kan het nóg beter? Deze vraag stelt projectbureau Zeeweringen zich vaak. We staan dan ook open voor innovatieve materialen, die beter zijn voor het milieu, minder kosten of technische voordelen bieden. Dit jaar hebben we in de Stormsandepolder speciale zuilen gebruikt: met kuiltjes en met een speciale afdeklaag van basalt. Hierop hechten wieren zich goed, zodat de natuur zich snel kan herstellen. In Yerseke hebben we grondverbetering uitgevoerd met Geocrete®. Dit witte poeder maakt samen met cement een te zachte ondergrond sterk genoeg om de nieuwe betonzuilen te dragen. Het is een relatief goedkope en milieuvriendelijke oplossing.

Gastles

Een uniek kijkje achter de schermen

'Yerseke is dol op dakpannen. Weten jullie dat?', vraagt gastdocente Wilma Maas. **'Komen jullie deze wel eens op vreemde plekken tegen?'** **Eén jongen steekt zijn vinger op en zegt zelfverzekerd: 'Ik zie ze wel eens liggen in de oesterputten.'** Wilma knikt. **'Dat klopt. En weten jullie waar dakpannen hier in de buurt nog meer voor zijn gebruikt?'** **Het blijft stil in de klas. 'Dan zal ik het maar verklappen... om de dijken te versterken!'**

'Veel materiaal dat nu op de dijk ligt, zoals dakpannen en betonblokken, is niet sterk genoeg', gaat Wilma verder. 'Daarom versterkt projectbureau Zeeweringen de Zeeuwse dijken. Zo houden we droge voeten.' De leerlingen van groep acht van basisschool Het Kompas in Yerseke luisteren aandachtig naar het verhaal van Wilma.

Hemd van het lijf

Tijdens de les in Yerseke legt Wilma van alles uit over dijken. Ook vertelt ze dat het gevaarlijk is om dichtbij het werkterrein of het vrachtverkeer te komen. Dan is het tijd voor actie. Voorin de klas ligt een groot basaltblok. 'Wie durft deze op te tillen?' vraagt Wilma. Drie meisjes gaan de uitdaging aan. 'Best zwaar', zegt één van hen en ze zet de steen snel weer terug op de tafel. Daarna vragen de kinderen Wilma het hemd van het lijf. 'Hoeveel stenen zijn er nodig voor de dijk in Yerseke?' 'Hebben de kranen last van het water als ze de onderkant van de dijk versterken?' 'Kunnen we in de zomer weer op het Damse strand terecht?'

Uniek kijkje op het werk

Dan komen de laarzen tevoorschijn en deelt Wilma veiligheidshesjes uit. In een groep lopen de leerlingen naar de dijk toe. Daar staat projectleider Christian Moeliker al te wachten. Hij is herkenbaar aan zijn oranje jas. 'Zo, jullie komen een kijkje nemen op het werk', verwelkomt hij de groep. 'Nou, kom maar mee!' Voor één keer mogen de kinderen de hekken en waarschuwingsborden negeren en over de dijk klimmen.

'Hebben de kranen last van het water?'

Applaus op de dijk

Het uitzicht over het werkterrein is indrukwekkend. Acht felgekleurde kranen werken op verschillende plekken aan de dijk. Daarachter liggen grote bergen zand. Christian neemt de kinderen mee om het werk van dichtbij te bekijken en geeft uitleg. 'Kijk, deze vrachtwagen voert nieuwe betonzuilen aan. En die kraan plaatst ze op de dijk.' Ook mogen de kinderen even voelen aan het speciale filterdoek en de kleine steentjes die straks onder de nieuwe, zware betonzuilen liggen. Na drie kwartier zijn de kinderen een stuk wijzer en gaan ze weer op weg naar school. Maar niet voordat ze Wilma en Christian getraakteerd hebben op een applaus.

geving

In de dijktrajecten Stormesandepolder, Yerseke en Tweede Bathpolder moesten we tijdelijk de strandjes afsluiten. Maar de afspraak met omwonenden was, dat ze vóór de zomer weer open zouden zijn. En dat is gelukt: met het mooie weer konden strandliefhebbers weer heerlijk in het zand zitten. Langs het grote strand van Wemeldinge hebben we er bovendien voor gezorgd dat ook de berm direct na afronding van de werkzaamheden gebruikt kon worden: we brachten tijdelijk een laag zand aan, zodat bezoekers niet op de kale grond hoefden te zitten.

Dijken zijn kleine natuurgebieden, rijk aan waardevolle planten, vogels, zoogdieren, vlinders en reptielen. Voor de dijk van de Oosterlandpolder en de Tweede Bathpolder liggen prachtige schorren. Om deze niet te verstoren, werkten we hier niet in de broedtijd van vogels. In Yerseke hadden we te maken met Steenlopers. Deze overwinteren elk jaar in het havengebied. Pas na hun vertrek richting Groenland en Canada konden we de dijk bij partycentrum De Zaete aanpakken.

Omgeving aan het woord

“Toen de kranen draaiden, zaten wij eerste rang”

‘Ons huisje is hier een begrip’, zegt Ko van den Ende, voormalig binnenschipper en beheerder van het praathuisje in Wemeldinge. ‘Het is een uitvalsbasis voor gepensioneerden die vaak slecht ter been zijn, maar toch van de Oosterschelde willen genieten’, vertelt hij. ‘In eerste instantie dachten wij: ‘Moet die dijk nu wel op de schop? Dat is toch al in de jaren zeventig gebeurd?’ Maar inmiddels zijn wij over het hoe, wat, waarom en wanneer goed op de hoogte gebracht. Hoewel hier niemand zich daardoor veiliger of onveiliger voelt, zien we het nut er wel van in.’

Praathuisje goed bereikbaar

‘De overlast viel reuze mee’, vervolgt Ko. ‘Bovendien is er goed rekening met ons gehouden, want tijdens het werk aan de dijk bleef het praathuisje gewoon bereikbaar. Zo zaten wij eerste rang toen de bulldozers en kranen draaiden. Er ligt nu zelfs een nieuwe geasfalteerde weg hiernaartoe. Ook heeft het projectbureau een dammetje aangelegd bij het havenhoofd. Het zand van het grote strand spoelt dan niet zo snel meer weg. Daardoor hoeft het strand minder vaak opgespoten te worden. Mooi meegenomen.’

Onder toezicht van de projectleider bekijken de basisschoolleerlingen de materialen op de dijk. Ze mogen even voelen aan het filterdoek en de kleine steentjes.

Een korte terugblik

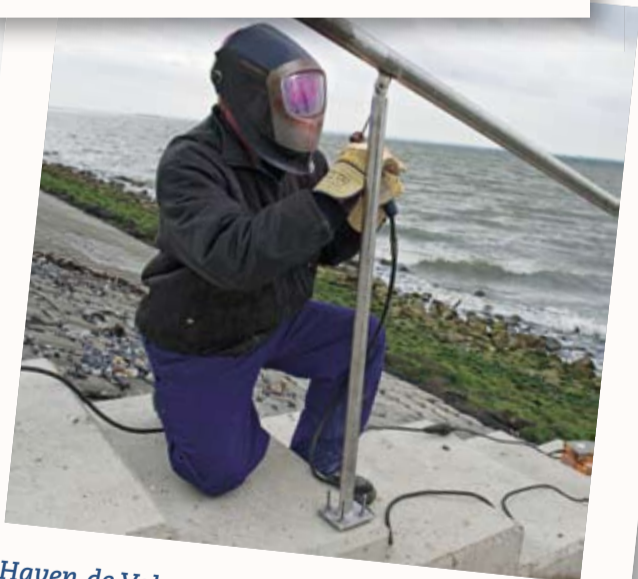
Tweede Bathpolder

De struiken bij het strandje van Roelshoek moesten helaas verdwijnen. Om te voorkomen dat omwonenden last zouden krijgen van opstuivend zand, plaatsten we stuifschermen van wilgentakken.

Oosterlandpolder

In de Oosterlandpolder konden we de cultuurhistorische Muralmuur behouden. Een hele klus voor de aannemer die over het muurtje heen moest werken.

Haven de Val

Na het werk aan de dijk was het water minder goed bereikbaar. Bij een populaire zwemplek hebben we daarom een trap aangelegd.

Stormesandepolder

In de Stormesandepolder hebben we de bestaande Haringmanblokken gekanteld. Zo ontstaat een dikkere steenbekleding. Goed voor het milieu en de portemonnee!

Schelphoek West

Bij de Schelphoek hebben we het vogeleiland opgehoogd met materiaal dat vrijkwam uit de dijkversterking. Zo kunnen vogels in de toekomst hoog en droog in alle rust broeden.

Yerseke

We moeten altijd veel materiaal aanvoeren voor dijkversterkingen. In Yerseke deden we dit onder andere met schepen. Dat scheelt veel vrachtverkeer en dus overlast voor omwonenden.

Van Haftenpolder

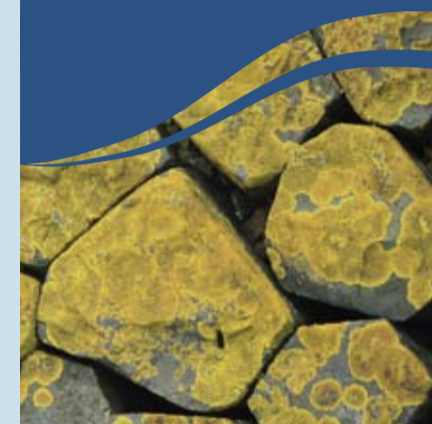
Soms liggen dijktrajecten afgelegen. In de Van Haftenpolder legden we daarom een speciale werkweg aan om het werkverkeer in goede banen te leiden.

Voor meer informatie: www.zeeweringen.nl

Waar vindt u ons?

Heeft u vragen, opmerkingen of klachten? U kunt ons bereiken via:

www.zeeweringen.nl
info@zeeweringen.nl
T (088) 24 61 370

Colofon

Dit is een uitgave van projectbureau Zeeweringen, een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, waterschap Zeeuwse Eilanden en waterschap Zeeuws-Vlaanderen.

Realisatie

Projectbureau Zeeweringen

Fotografie

Projectbureau Zeeweringen
Dirk-Jan Gjeltema
Izaak Verkeste
Freddy van der Brugge

Tekst

Projectbureau Zeeweringen
Freddy van der Brugge

Uitvoering

men@work

Redactieadres

Projectbureau Zeeweringen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
T (088) 24 61 370
F (088) 24 61 994

www.zeeweringen.nl

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Waterschap
Zeeuws-Vlaanderen

Waterschap Zeeuwse Eilanden

Projectbureau Zeeweringen dankt alle belanghebbenden en omwonenden voor hun begrip voor de overlast tijdens de werkzaamheden.